

Handläggare
Sofia Lagerberg
Ekonomichef
Kommunledningsförvaltningen
0140-68 130

Mottagare
Kommunstyrelsen

sofia.lagerberg@tranas.se

Svar på remiss - Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet, SOU 2025:20

Förvaltningens förslag till beslut

att godkänna föreslaget remissvar.

Sammanfattning

Tranås kommun är remissinstans för utredningen Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet, SOU 2025:20. Utredningen syftar till att motverka felaktiga utbetalningar och välfärdsbrottslighet inom kommuner och regioner. Utredningen avser i huvudsak två delar, dels kartläggning av felaktiga kommunala utbetalningar inom områden som ekonomiskt bistånd, personlig assistans, skolpeng och föreningsbidrag, dels förslag på en kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet för att stärka kontrollen och minska risken för felaktiga utbetalningar.

Kommunledningsförvaltningen har skrivit fram ett remissvar, se bilaga, där förslaget är att Tranås kommun ställer sig positiv till förslagen i utredningen om en kommunal anslutning till Utbetalningsmyndigheten som innefattar anslutning till transaktionskonto, dataanalys och granskning. Att genomföra den här typen av granskningar och kontroller är svårt för en kommun att hantera själv. Kommunernas förutsättningar för att genomföra förändringen utifrån ett administrativt och ekonomiskt perspektiv bör dock beaktas.

Beskrivning av ärendet

Utbetalningsmyndigheten har till uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Myndighetens verksamhet är en helt ny företeelse i svensk förvaltning och den är ett offensivt verktyg för att möta de felaktiga utbetalningar som förekommer på välfärdsområdet. Myndighetens arbete ska komplettera, men inte ersätta, det kontrollarbete som redan bedrivs hos de myndigheter som är anslutna till dess verksamhet.

Utbetalningsmyndighetens verksamhet startade den 1 januari 2024 och är under uppbyggnad. Myndighetens verksamhet är uppdelad i två huvudsakliga områden,

systemet med transaktionskonto och verksamheten för dataanalys- och granskning. Systemet med transaktionskonto ska vara i drift först den 1 januari 2027 och det är för tidigt att uttala sig om hur det i detalj kommer att se ut vid driftsättandet.

Kartläggningen som utredningen genomfört visar på att kännedomen om konkreta felaktiga utbetalningar inom kommunsektorn är låg. Utifrån flera faktorer finner dock utredningen det troligt att de uppgår till stora belopp, bland annat att när felaktiga utbetalningar upptäckts så har de i flera fall uppgått till en stor andel av de totala utbetalningarna inom ett område. En risk som konstaterats är att bristen på resurser och möjligheter för kontroller och även bristande kunskaper inom området. Det finns även tecken på att organiserad brottslighet utnyttjar systemet.

Som åtgärd föreslås att kommuner och regioner bör anslutas till Utbetalningsmyndigheten för att dela data och ta emot underrättelser om misstänkta felaktiga utbetalningar. Utbetalningsmyndigheten kan analysera och granska kommunala utbetalningar på ett systemövergripande sätt.

Utredningens huvudförslag till kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet innebär att samtliga kommuner och regioner ansluts till systemet med transaktionskonto och till verksamheten dataanalys och granskning. De utbetalningar som omfattas är välfärdsutbetalningar till enskilda personer och till någon annan som tar emot utbetalningar för en sådan persons räkning. Exempel på sådana utbetalningar är ekonomiskt bistånd, ersättning för personlig assistans och ersättning för sjukresor. Även utbetalningar av föreningsbidrag omfattas. Dessa utbetalningar faller in under begreppen ekonomiska förmåner och ekonomiska stöd. Anledningen till att utredningen inte föreslår en anslutning av utbetalningar till huvudmän enligt skollagen och till privata utförare enligt kommunallagen är att effekterna av och de praktiska detaljerna kring en sådan anslutning måste utredas närmare. Målbilden är dock att även sådana utbetalningar ska anslutas.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Tranås kommun ställer sig positiv till förslagen i utredningen om en kommunal anslutning till Utbetalningsmyndigheten som innefattar anslutning till transaktionskonto, dataanalys och granskning. Att genomföra den här typen av granskningar och kontroller är svårt för en kommun att hantera själv. Kommunernas förutsättningar för att genomföra förändringen utifrån ett administrativt och ekonomiskt perspektiv bör dock beaktas.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande kommunledningsförvaltningen 2025-04-14

Svar på remiss

Remissmissiv Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet,
SOU 2025:20

Beslutet skickas till

Diariet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se

Kommunledningsförvaltningen

Pär Thudeen
Kommundirektör

Sofia Lagerberg
Ekonomichef